

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/87/2023
Identifikačné číslo spisu: 0021010686
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:0021010686.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného Y. K. pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1, písm. c), písm. d) Trestného zákona a iné, postupom podľa § 382a Trestného poriadku prerokoval na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením konanom 25. januára 2024 v Bratislave dovolanie obvineného Y. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 19. septembra 2022, sp. zn. 8Tos/72/2022, a takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. j) Tr. por. bol uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 19. septembra 2022, sp. zn. 8Tos/72/2022 a v konaní, ktoré mu predchádzalo,

porušený zákon

v ustanoveniach § 193 ods.1 písm. c) Tr. por. a § 299 ods. 1 Tr. por., v neprospech obvineného Y. K..

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. sa uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 19. septembra 2022, sp. zn. 8Tos/72/2022 zrušuje v celom rozsahu.

Zrušuje sa aj uznesenie Okresného súdu Michalovce z 13. júna 2022, sp. zn. 21T/71/2021 v celom rozsahu.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením stratili podklad.

Odôvodnenie

Okresný súd Michalovce uznesením z 13. júna 2022, sp. zn. 21T/71/2022 podľa § 83 ods. 1 písm. g) Trestného zákona rozhodol tak, že obvinenému Y. K. uložil zhabanie vecí - finančných prostriedkov v sume 1.195,- EUR - zaistených odsúdenému dňa 8. júna 2021 s tým, že podľa § 83 ods. 2 Trestného

zákona sa vlastníkom zhabanej veci stáva štát.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 19. septembra 2022, sp. zn. 8Tos/72/2022, sťažnosť obvineného Y. K. podľa § 193 ods.1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený Y.Í. K. prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Szárszoia, PhD., dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) a písm. j) Tr. por. Obvinený v dovolaní namietal, že súd konal bez návrhu prokurátora, po tom čo bol právoplatne odsúdený, pričom v pôvodnom konaní mu nebol uložený trest prepadnutia veci - zaistených peňažných prostriedkov. Dovolateľ nakoniec poukázal aj na zákonnú podmienku podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák., ktorej ne/existencia nenašla svoj odraz v odôvodnení napadnutého uznesenia. Obvinený preto navrhol, aby najvyšší súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 19. decembra 2022, sp. zn. 8Tos/72/2022 a vec vrátil súdu druhej inštancie na ďalšie konanie.

Dovolanie obvineného bolo na vedomie zaslané prokurátorovi Okresnej prokuratúry Michalovce (ďalej len „prokurátor“), ktorý v písomnom vyjadrení z 11. decembra 2023 uviedol, že dovolanie obvineného slúži len k revízií skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, pričom má za to, že v danej veci nie je možné uplatniť dôvody dovolania v zmysle § 371 písm. c), písm. i), písm. j) Tr. por., a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol.

Vyjadrenie prokurátora bolo 12. decembra 2023 doručené obhajcovi obvineného, pričom tento k vyjadreniu prokurátora k dovolaniu, do termínu konania neverejného zasadnutia dovolacieho súdu, nezaujal žiadne stanovisko.

Dovolanie obvineného Y. K. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom bolo 18. decembra 2023 riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na konanie a rozhodnutie o podanom dovolaní.

Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predsedom senátu predbežne preskúmal dovolanie obvineného, ako i predložený spisový materiál, a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. g) Tr. por.], bolo podané bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.) pričom zároveň je dovolanie aj dôvodné. O podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd na neverejnom zasadnutí (§ 382a Tr. por.) s následným verejným vyhlásením rozsudku (§ 249 ods. 6 Tr. por. per analogiam), pretože uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. j) Tr. por. podaného v prospech obvineného, bol zjavne preukázaný a bolo zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j) Tr. por. je potrebné v prvom rade uviesť, že splnenie zákonných podmienok na uloženie ochranného opatrenia je potrebné skúmať v rovine procesnej i hmotnoprávnej, čo vyplýva z ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V prípade obvineného najvyšší súd ďalej poukazuje na to, že Okresný súd Michalovce (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 29. decembra 2021, sp. zn. 21T/71/2021, uznal obvineného Y. K. za vinného zo zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1, písm. c), písm. d) Tr. zák. a z prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 2 Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe. Za to mu súd uložil podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 42 ods. 1, § 38 ods. 4, § 36 písm. l), § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 64 mesiacov nepodmienečne. Podľa § 48

ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranné protitoxikologické liečenie ambulantnou formou. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. uložil obvinenému trest prepadnutia veci, a to mobilného telefónu značky G. G., Z.: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Proti uvedenému rozsudku ihneď po jeho vyhlásení, priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, zahlásil obvinený Y. K. odvolanie voči všetkým jeho výrokom.

O odvolaní obvineného Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) rozhodol rozsudkom 22. marca 2022, sp. zn. 8To/18/2022, tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Michalovce z 29. decembra 2021, sp. zn. 21T/71/2021 vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, a obvinenému uložil podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 4, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 per analogiam Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Z uvedeného je zrejmé, že ani okresný súd, ani krajský súd obvinenému neuložili trest prepadnutia veci - finančnej čiastky vo výške 1.195,- Eur, ktoré mu boli zaistené 8. júna 2021.

Podľa § 235 písm. f) Tr. por. obžaloba musí obsahovať návrh na uloženie ochranného opatrenia, ak sú na to splnené zákonné podmienky.

Prokurátor v obžalobe nenavrhol uloženie ochranného opatrenia, a ani nenamietal proti tomu, že okresný súd obvinenému neuložil trest prepadnutia veci - zaistených peňažných prostriedkov, pretože proti rozsudku súdu prvého stupňa nepodal odvolanie.

Z trestného spisu je ďalej zistiteľné, že podkladom na konanie o uložení ochranného opatrenia bola žiadosť obvineného Y. K. z 24. mája 2002, ktorou sa dožadoval vyplatenia všetkých peňažných prostriedkov, ktoré mu boli zaistené v predmetnom trestnom konaní a ktoré sa mali nachádzať na depozitnom účte Okresného súdu Michalovce (č. l. 1135).

Podľa § 236 ods. 1 Tr. por. ak prokurátor obžalobu nepodá, urobí návrh na uloženie ochranného opatrenia podľa § 235 písm. f) samostatne.

Podľa § 289 ods. 1 Tr. por. ak súd rozhoduje vo veci samej a ak tento zákon neustanovuje inak, vždy rozhodne o návrhu prokurátora na uloženie ochranného opatrenia; to platí aj v prípade, ak rozhoduje mimo hlavného pojednávania. Ak súd zistil u obžalovaného dôvod na uloženie ochranného opatrenia, môže ho uložiť i bez návrhu prokurátora.

Podľa § 289 ods. 2 Tr. por. ak súd potrebuje na rozhodnutie o ochrannom opatrení vykonať ešte ďalšie dokazovanie, ktoré nemôže byť vykonané ihneď, vyhradí rozhodnutie o ochrannom opatrení verejnému zasadnutiu.

Podľa § 299 ods. 1 Tr. por. ak nejde o prípad, keď si súd rozhodnutie o ochrannom liečení, ochrannej výchove, ochrannom dohľade, zhabaní veci vyhradil podľa § 289 ods. 2, môže tieto ochranné opatrenia uložiť na verejnom zasadnutí len vtedy, ak to navrhne prokurátor.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku potom vyplýva, že prokurátor je povinný podať návrh na uloženie ochranného opatrenia už v obžalobe, ak sú na to splnené zákonné podmienky (resp. môže taký návrh urobiť dodatočne na podklade dokazovania počas hlavného pojednávania najneskôr vo svojej záverečnej reči), pričom v takomto prípade súd rozhodnutie o zhabaní veci vyhradí na verejné zasadnutie a zároveň to, že súd na verejnom zasadnutí môže uložiť zhabanie veci len vtedy, ak to navrhne

prokurátor a zároveň (i) len za predpokladu, že prokurátor v predmetnej veci nepodal obžalobu alebo (ii) len za predpokladu, že vlastníkom veci, ktorej zhabanie sa navrhuje, nie je obvinený, proti ktorému sa trestné stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom, resp. trestným rozkazom.

Najvyšší súd uzatvára, že súd prvého stupňa po podaní obžaloby nepostupoval podľa § 289 ods. 2 Tr. por. a nevyhradil rozhodovanie o ochrannom opatrení verejnému zasadnutiu, pričom uloženie ochranného opatrenia v tomto konaní nenavrhol ani prokurátor.

Berúc do úvahy vyššie rozvedené dospel najvyšší súd k záveru, že postupom okresného i krajského súdu tak došlo k porušeniu ustanovenia § 299 ods. 1 Tr. por., a v prípade krajského súdu i k porušeniu ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. v neprospech obvineného, pretože vo veci konajúce súdy nemali na konanie zákonný podklad.

Obvinený dovolanie opiera aj o existenciu dovolacích dôvodov podľa § 371 písm. c), písm. i) Tr. por., že v konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, pretože z dovolaním napadnutých uznesení nevyplýva akými úvahami dospeli vo veci konajúce súdy k záveru o naplnení podmienok pre uloženie ochranného opatrenia podľa § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák., vo vzťahu k požiadavke jeho uloženia z dôvodu ochrany bezpečnosti ľudí alebo majetku prípadne iného obdobného verejného záujmu zhabania veci, keďže tieto rozhodnutia vo veci konajúcich súdov neboli riadne odôvodnené, resp. že v konaní nebolo preukázané, že zaistené peniaze klienta pochádzali z páchania trestnej činnosti.

K obvineným namietanému porušeniu ustanovenia § 83 ods. 1 písm. g) Tr. zák., že neboli splnené hmotnoprávne podmienky pre jeho uloženie, resp. že rozhodnutia neboli riadne odôvodnené, najvyšší súd uvádza, že posúdenie prípadného porušenia predmetných ustanovení by malo svoje opodstatnenie len v prípade, pokiaľ by dovolaním napadnutému uloženiu ochranného opatrenia obvinenému predchádzalo konanie začaté na podklade samostatného návrhu prokurátora, k čomu však v danom prípade nedošlo.

Navyše pre potreby tohoto rozhodnutia najvyšší súd poukazuje na svoje uznesenie z 23. marca 2023, sp. zn. 5 Tost 7/2023, kde okrem iného uviedol, že z citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 písm. e) Tr. por. vyplýva, že prekážka rozsúdenej veci, t. j. právoplatne rozhodnutej veci (*rei iudicatae*, *res iudicata*) sa viaže na osobu konkrétneho obvineného, nie na vec ako takú. To znamená, že dôvodiť prekážkou *rei iudicatae* je možné len vo vzťahu k osobe konkrétneho odsúdeného, nie však k rozhodnutiu o zaistených veciach ako takých. Pokiaľ zaistené veci patria obvinenému, nebude možné o uložení zhabania veci obvinenému už rozhodnúť pre prekážku *rei iudicatae*, keďže by tým v konečnom dôsledku došlo k zmene právoplatného rozsudku (k tomu primerane R 46/1992). Ak by zaistené veci nepatrili obvinenému, nebránil by právoplatný rozsudok týkajúci sa jeho osoby tomu, aby súd rozhodol o ich zhabaní (za predpokladu preukázania niektorého dôvodu uvedeného v § 83 ods. 1 Tr. zák.), t. j. právoplatný rozsudok, ktorým nebolo fakticky rozhodnuté o zhabaní veci, nevyklučuje rozhodovanie o zaistených veciach vo vzťahu k inej osobe, ktorá by bola ich skutočným vlastníkom, ak nebola obžalovanou osobou vo veci samej, o ktorej sa rozhodlo už právoplatným rozsudkom.

Na podklade vyššie uvedených úvah dovolací súd dovolaniu obvineného vyhovel a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. z dôvodu § 371 ods. 1 písm. j) Tr. por. vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 193 ods. 1 písm. c), § 299 ods. 1 Tr. por. v neprospech obvineného Y. K., napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj uznesenie okresného súdu podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil. Keďže najvyšší súd zároveň konštatoval, že na konanie v predmetnej veci nemali vo veci konajúce súdy zákonný podklad, nerozhodol podľa § 388 ods. 1 Tr. por. a neprikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.